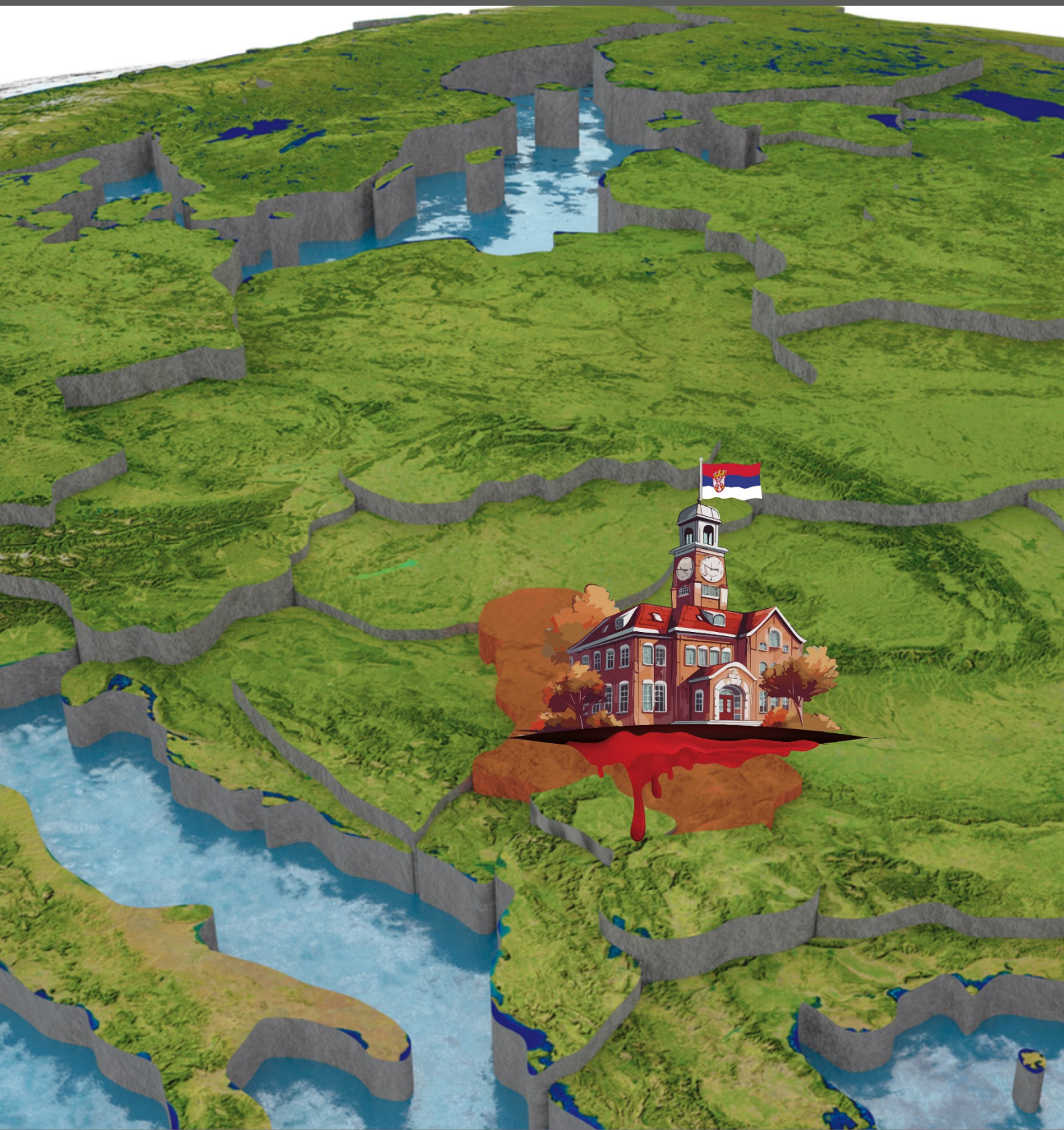

Analiza dwóch strzelanin w Serbii. Szkolna strzelanina w Belgradzie i masakra w Mladenovac

ISSN: 2719-9282

Mateusz Kabaciński

Security
in practice

Analiza dwóch strzelanin w Serbii – szkolna strzelanina w Belgradzie i masakra w Mladenovac

Opracował: Mateusz Kabaciński, 26.06.2023 r.

3 maja 2023 r. w belgradzkiej Modelowej Szkole Podstawowej im. Vladislava Ribnikara w Serbii doszło do strzelaniny. Sprawcą był 13-letni Kosta Kecmanović, uczeń siódmej klasy tej szkoły¹. Śmierć na miejscu poniosło dziewięć osób – ośmioro uczniów w wieku od 13 do 14 lat i ochroniarz – a dziesiąta ofiara zmarła 15 maja w szpitalu². Ponadto siedem osób zostało rannych³. Szef belgradzkiej policji Veselin Milić powiedział, że nastolatek planował atak od miesiąca. Przy chłopaku znaleziono listę planowanych ofiar oraz szkice pomieszczeń, w których miały się one znajdować. Trzynastolatek w czasie ataku miał przy sobie cztery koktajle Mołotowa oraz dwa półautomatyczne pistolety, należące do jego ojca⁴.

Strzelanina rozpoczęła się około godziny 8.30. Według ustaleń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MSW) po wejściu do budynku 13-latek miał natychmiast wyciągnąć broń z torby i rozpocząć masakrę. Najpierw zabił ochroniarza, a gdy zauważył grupkę dzieci i siedzącą przy nich nauczycielkę, zwrócił się w ich kierunku i otworzył ogień⁵. Następnie przeładował broń, w międzyczasie kierując się w stronę jednej z klas. Po wejściu do niej zastrzelił nauczyciela, a potem otworzył ogień do znajdujących się uczniów⁶. Potem udał się korytarzem na dziedziniec, gdzie zadzwonił na policję, by oddać się w ich ręce. Całe zajście trwało około 7 minut. Kecmanović podczas strzelaniny oddał 57 strzałów⁷. Zastrzelił łącznie

¹ J. Henley, *Boy, 13, kills eight children and security guard in Belgrade school shooting*, „The Guardian”, 3.05.2023, <https://www.theguardian.com/world/2023/may/03/pupil-arrested-after-nine-killed-in-belgrade-school-shooting>, 5.05.2023.

² Uczennica zmarła w szpitalu wskutek otrzymanych obrażeń – 3 maja trafiła w stanie krytycznym i poważnymi obrażeniami głowy, *Girl wounded in Serbian school shooting dies, bringing death toll to 10*, „9News”, 16.05.2023, <https://www.9news.com.au/world/serbian-shooting-school-girl-dies-bringing-death-toll-to-10/e45ca96a-7768-4746-a72b-895070f3dc92>, 16.05.2023.

³ Ibidem.

⁴ CZ-75 Shadow 2 i Ruger 22 LR wariant.

⁵ J. Henley, *Boy, 13, kills eight children...*

⁶ B. Picheta, *A school shooting has rocked Serbia. Here's what we know*, „CNN”, 4.05.2023, <https://edition.cnn.com/2023/05/03/europe/serbia-school-shooting-what-we-know-intl/index.html>, 8.05.2023.

⁷ *Dečak je ispalió 57 metaka i stao; Otkriven ključan detalj zašto*, „B92”, 5.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=05&nav_category=16&nav_id=2328464, 17.05.2023.

dziewięć osób i ranił kolejne siedem, w tym nauczyciela i sześciu innych uczniów⁸. Wśród nich była 13-latką, która trafiła do szpitala z raną postrzałową głowy. 15 maja dziewczynka zmarła⁹.

Po ataku Kecmanović został umieszczony w Klinice Neurologii i Psychiatrii Dzieci i Młodzieży. Prokuratura Wyższa w Belgradzie w oświadczeniu podała, że z uwagi na wiek chłopak nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej, gdyż zgodnie z ustawą „o nieletnich i karnej ochronie nieletnich”, aby podlegać odpowiedzialności karnej, w momencie popełniania czynu należy mieć **ukończone 14 lat**. Z uwagi na to sprawę skierowano do Ośrodka Pomocy Społecznej. Według MSW chłopak planował atak na szkołę od blisko miesiąca. Wybierał konkretnych uczniów, których chciał zabić (sporządził ich listę), oraz przygotował plan szkoły, z uwzględnieniem pomieszczeń, w której miały znajdować się ofiary¹⁰. Następnego dnia Kecmanović został poddany badaniu na obecność substancji psychoaktywnych. Wynik był negatywny. Chłopak w czasie strzelaniny nie znajdował się pod

⁸ MUP: *Dečak se sam prijavio, imao spisak i plan i molotovljeve koktele*, „N1”, 3.05.2023, <https://n1info.rs/vesti/mup-osumnjiceni-decak-pozvao-policiju-i-prijavio-da-je-pucao/>, 13.05.2023.

⁹ *Premинуla devojčica povređena u pucnjavi u „Ribnikaru”*, „N1”, 15.05.2023, <https://n1info.rs/vesti/preminula-devojčica-povređena-u-pucnjavi-u-ribnikaru/>, 29.05.2023.

¹⁰ J. Gec D. Stojanovic, *Police: Serbia school shooter had list of students to target*, „AP News”, 3.05.2023, <https://apnews.com/article/serbia-shooting-school-57a13ad01f4ae2377e6a9bbd88cc652f>, 19.05.2023.

wpływem żadnych środków psychoaktywnych. W następstwie tego prokuratura zdecydowała o umieszczeniu małoletniego w zakładzie psychiatrycznym¹¹.

Dochodzenie w toku

W dniu strzelaniny policja zatrzymała Vladimira Kecmanovića, ojca 13-latka, w związku z podejrzeniem popełnienia ciężkiego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu ogólnemu. Mężczyzna spędził w areszcie 48 godzin¹². Po ich upływie prokuratura wydała akt oskarżenia, dotyczącego podejrzeń o szkolenie syna w posługiwaniu się bronią palną (Kecmanović miał często zabierać 13-latka na strzelnicę). Dodatkowo zarzucono mu naruszenie przepisów ustawy o broni i amunicji, w tym dotyczących warunków bezpiecznego przechowywania broni i amunicji (art. 32 Ustawy o broni i amunicji¹³)¹⁴. Ponieważ mężczyzna nie zastosował odpowiednich środków uniemożliwiających pozyskanie broni przez osobę nieuprawnioną, grozi mu do 12 lat pozbawienia wolności¹⁵.

22 maja 2023 r. wszczęto śledztwo przeciwko matce chłopaka celem ustalenia, czy popełniła przestępstwo zaniedbania i znęcania się nad nieletnim¹⁶. W trakcie składania zeznań kobieta dokładnie opisała dzieciństwo chłopaka, jego stan zdrowotny oraz relacje z rówieśnikami i rodziną. Opowiedziała również ze szczegółami, jak przebiegał poranek w dniu ataku. Kobieta wstała rano, żeby zrobić śniadanie dla syna i jego siostry. Jej mąż był wtedy w pracy. Zachowanie 13-latka nie wzbudzało żadnych podejrzeń, był jedynie wyraźnie powolny podczas śniadania i przygotowań do wyjścia. Jednak powiedział matce, żeby się tym nie przejmowała, bo nauczycielka również ma się spóźnić. Następnie kobieta zawiozła córkę do szkoły, pozostawiając syna samego w domu. Około godziny później otrzymała wiadomość o strzelaninie. Początkowo myślała, że jej syn może być ranny, o czym poinformowała służby ratunkowe. Po przyjeździe do szkoły dowiedziała się prawdy .

¹¹ *Zločin i kazna: Šta će biti s maloletnim ubicom*, „Vreme”, 8.05.2023, <https://www.vreme.com/vesti/zlocin-i-kazna-sta-ce-biti-s-maloletnim-ubicom/>, 12.05.2023.

¹² *VJT: Ocu određeno zadržavanje, dečak nije krivično odgovoran*, „N1”, 3.05.2023, <https://n1info.rs/vesti/vjt-ocu-odredjeno-zadržavanje-decak-nije-krivicno-odgovoran/>, 8.05.2023.

¹³ Republic of Serbia Law on Weapons and Ammunition, „Seesac”, 13.05.2004, <https://www.seesac.org/f/tmp/files/failovi/97.pdf>, 20.05.2023.

¹⁴ *The detention of the father of the killer from Vračar has been extended*, „B92”, 2.06.2023, https://www.b92.net/eng/news/crimes.php?yyyy=2023&mm=06&dd=02&nav_id=116100, 3.06.2023.

¹⁵ *Detained father of Serbian school shooting suspect denies blame for attack*, „Reuters”, 5.05.2023, <https://www.reuters.com/world/europe/detained-father-serbian-school-shooting-suspect-denies-blame-attack-2023-05-05/>, 18.05.2023.

¹⁶ *Tragedija u Beogradu: Školska godina se završava 6. juna za sve osnovce i srednjoškolce u Srbiji*, „BBC”, 3.05.2023, <https://www.bbc.com/serbian/lat/srbija-65467342>, 19.05.2023.

23 maja 2023 r. prokuratura wszczęła śledztwo w sprawie odpowiedzialności Klubu Strzeleckiego Partizan, do którego chłopak przychodził z ojcem ćwiczyć strzelanie. Prezes klubu Ratko Ivanović stwierdził, że 13-latek nigdy nie „trenował” strzelania na strzelnicy. Mężczyzna potwierdził, że Władimir Kecmanović przychodził z synem do klubu, ale 13-latek nigdy nie wchodził na strzelnicę ani nie strzelał, natomiast siedział w kawiarni naprzeciwko. „Twierdzą jeszcze raz. Chłopak na pewno nie strzelał. Jako klub współpracujemy z policją i wszystko, o co nas poproszono – informacje lub dokumenty – przekazaliśmy. Nagranie z kamer monitoringu ze strzelnicy, dzienniki strzeleckie, listę amunicji i wszystko to, o co nas proszono. Nagrania z kamer są przechowywane przez minimum cztery miesiące (...). Strzelnica jest pod całodobowym monitoringiem, a każdy wchodzący musi wylegitymować się odpowiednim dokumentem. Następnie jego dane zapisywane są w dzienniczku strzeleckim” – wyjaśnił prezes klubu¹⁷.

Masakra w Mladenovac

Dzień po szkolnej strzelaninie w Belgradzie, 4 maja 2023 r. w godzinach wieczornych, doszło do kolejnej masakry. Dokonał jej 21-letni Serb, który poruszając się samochodem

¹⁷ Oglasio se predsednik streljačkog kluba: Dečak K.K. ovde nije pucao, „B92”, 24.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=24&nav_category=16&nav_id=2338820, 29.05.2023.

po kilku miejscowościach, otwierał ogień do napotkanych osób. Łącznie zginęło osiem osób, w tym policjant, a co najmniej dwanaście zostało rannych. Sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia, ale został zatrzymany wczesnym rankiem w pobliżu miejscowości Kragujevac.

Około godziny 22.30 21-letni Uroš Blažić wdał się w kłótnię ze znajomymi na stadionie piłkarskim w Mladenovac. Następnie pojechał do swojego domu do Šepšina, skąd zabrał broń, i udał się do Malo Orašje. Około 23.00 otworzył ogień do 11 osób zgromadzonych w centrum wsi, w pobliżu boiska piłkarskiego i pomnika ofiar wojny. Następnie udał się do Dubony, gdzie zastrzelił kilka starszych osób. Opuszczając samochód, poszedł na boisko szkolne przy drodze, gdzie zastrzelił trzech młodych ludzi z karabinu i ranił kilka innych osób strzałami z pistoletu. Następnie zostawił swój samochód, ukradł inny i pojechał nim do wsi Mali Požarevac. Tam zatrzymał taksówkę i grożąc kierowcy granatem ręcznym, zażądał wywiezienia go do innej miejscowości¹⁸.

Taksówkarz w czasie przesłuchania opowiedział ze szczegółami przebieg zdarzenia. Zeznał, że około 23.30 Blažić wszedł do taksówki, pokazując, że ma przy sobie granat. W pojeździe zajął miejsce obok milczącej dziewczyny. Dojeżdżając do punktu poboru opłat, Blažić zaniepokoił się obecnością policji i nakazał taksówkarzowi kontynuowanie jazdy bez zatrzymywania się, z włączonym bezpiecznikiem. Dziewczyna w międzyczasie powiedziała Blažićowi, że jest w ciąży. Ten spokojnie poprosił taksówkarza, aby udał się do Mladenovac¹⁹. Kierowcy udało się przekonać Blažicia, aby najpierw zawieźć dziewczynę do Ub. Podczas jazdy taksówkarz odebrał telefon od dyspozytora, który zapytał go o morderstwa, jednak ten odparł, że wie o tym niewiele. Później, na żądanie Blažicia, taksówkarz skontaktował się ponownie z dyspozytorem, aby dowiedzieć się, jakie postępy zostały poczynione w związku z atakiem. Z ich rozmowy wynikało, że dyspozytor nie miał zbyt wielu informacji. Podczas jazdy do dziewczyny zadzwonił jej chłopak. Zanim odebrała, Blažić ostrzegł ją, by uważała na to, co mówi. Taksówkarz próbował przekonać 21-letniego Serba, by wcześniej wysiadł z pojazdu, aby nie wzbudzać podejrzeń ze strony chłopaka dziewczyny, jednak ten odmówił. Gdy zbliżyli się do Ub, Blažić pozwolił dziewczynie wyjść, ale ostrzegł ją, aby „zważała na

¹⁸ *Ubica iz Mladenovca ne može da dobije doživotnu; Kako je stigao do Kragujevca – Rekonstrukcija*, „B92”, 5.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=05&nav_category=16&nav_id=2328441, 12.06.2023.

¹⁹ *Ubio osam ljudi, oteo taksista, drijemao u autu i čitao vijesti: Prijetio je i pričao o ubojstvima*, „Večernji”, 6.06.2023, https://www.google.com/search?q=vecernji&rlz=1C1ASVC_pIPL943PL943&oq=vecernji&aqs=chrome.69i57j69i60l2.841j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8, 17.06.2023.

swoje działania”. Następnie polecił taksówkarzowi wyłączyć licznik i tablet oraz skierować się bocznymi drogami do Vinjište, nieopodal Kragujevaca. Tam udał się do domu swojego krewnego. Policja aresztowała go następnego dnia nad ranem²⁰.

Wskutek strzelaniny zginęło osiem osób: w Dubonie 22-letni policjant, 19-letnia kobieta i 25-letni mężczyzna, natomiast w Malo Orašje – dwóch 15-latków i trzech mężczyzn w wieku 18, 20 i 21 lat. Według Ministerstwa Spraw Wewnętrznych 14 innych osób, w tym dzieci, zostało rannych. Przewieziono ich do Centrum Szpitala Uniwersyteckiego dr Dragiša Mišovicia²¹.

Napastnik został przywieziony na komisariat policji w Smederevo. Mężczyznę oskarżono o morderstwo, nielegalne posiadanie broni, porwanie i kradzież. 6 maja 2023 r. podejrzany przyznał się do popełnienia czynów. Powiedział, że w trakcie masakry użył karabinu szturmowego i trzech pistoletów. Przyznał, że strzelał do ludzi, których nie znał, aby siać strach. W trakcie przesłuchania stwierdził, że w młodości był prześladowany. W szkole podstawowej rówieśnicy mieli się nad nim znęcać, szydzić i rozsiewać plotki, jakoby jego ojciec był przestępcą. Następnego dnia Sąd Najwyższy zdecydował o zatrzymaniu go w areszcie na 30 dni. Trzy dni później policja odnalazła karabin, z którego strzelał Blažić.

Od 25 maja 2023 r. rozpoczęto przesłuchiwanie świadków w związku z masakrą²². Tego samego dnia podejrzany został przewieziony do Specjalnego Szpitala Więziennego w Belgradzie. Prokuratura Wyższa wyznaczyła biegłym i psychiatrom termin 30 dni na przeprowadzenie ekspertyzy zabójcy i przekazanie jej ustaleń do prokuratury²³.

Zauważalne symptomy

Analizując przypadki szkolnych strzelanin, można dostrzec pewne symptomy zauważalne u sprawców strzelanin. W przeważającej liczbie przypadków sprawcą ataku jest

²⁰ *UBIO OSMORO, PA DREMAO U TAKSIJU I ČITAO VESTI O SEBI Taksista kojeg je oteo ubica iz Mladenovca otkrio ponašanje Blažića u kolima: "Pretio nam je bombom i pričao da je ubio 20 ljudi"*, „Blic”, 6.06.2023, <https://www.blic.rs/vesti/hronika/taksista-kojeg-je-oteo-uros-blazic-otkrio-ponasanje-ubice-u-taksiju-dremao-je-u/5m0yr5n>, 12.06.2023.

²¹ *Svi ranjeni su još u životnoj opasnosti, Grujičić iznela detalje o pacijentima*, „N1”, 5.05.2023, <https://n1info.rs/vesti/grujicic-iznela-detalle-o-stanju-ranjenih-svi-su-jos-u-zivotnoj-opasnosti/>, 14.06.2023.

²² 30 maja przesłuchano kobietę, która jechała taksówką tej nocy. Zeznała, że wymyśliła ciężę po tym, jak podejrzany wsiadł do pojazdu, gdyż bała się, że mężczyzna chciałby ją zabić. *LAGALA UBICU DA JE TRUDNA DA JE NE BI UBIO Saslušana žena iz taksija koju je oteo Uroš Blažić: "Imao je dve bombe, pretio je da će nas ubiti!"*, „Blic”, 30.05.2023, <https://www.blic.rs/vesti/hronika/lagala-ubicu-da-je-trudna-da-je-ne-bi-ubio-saslusana-zena-koja-je-bila-u-taksiju-koji/ssk480d>, 13.06.2023.

²³ *Produžen pritvor ubici iz Mladenovca*, „B92”, 2.06.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=06&dd=02&nav_category=16&nav_id=2344260, 17.06.2023.

jednostka będąca uczniem lub byłym uczniem placówki, odznaczająca się złym stanem psychicznym. Zaliczamy do tego przypadki przemocy rówieśniczej, alienację czy problemy w nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich. Ponadto występuje aspekt fascynacji bronią w połączeniu z łatwym dostępem do niej. Krzysztof Danielewicz w swojej książce pt. *Przeżyć szkołę* wyróżnił indywidualne i społeczne czynniki, występujące u wszystkich zamachowców. Są to:

- zamachowiec czuje się zmarginalizowany lub wykluczony ze społeczności;
- zamachowiec ma problemy psychiczne i jest wrażliwy jako jednostka, co tylko zaostrza jego słabe zdolności radzenia sobie z problemami;
- występuje element fascynacji bronią i atakiem przy jej użyciu jako wyjściem z sytuacji marginalizowania; często kult broni inspirowany jest mediami, brutalnymi filmami czy innymi strzelaninami w szkołach;
- zamachowiec ma brutalne wizje i tworzy brutalne produkty lub wysyła inne sygnały ostrzegawcze, które nie zostały zauważone wystarczająco wcześnie lub z którymi nie postępowano odpowiednio;
- zamachowiec ma broń lub łatwy do niej dostęp;
- wszyscy zamachowcy to mężczyźni, uczniowie lub byli uczniowie szkół, które zaatakowali²⁴.

W przypadku strzelaniny w Belgradzie i masakry w Mladenovac u napastników można było zauważyć wystąpienie **co najmniej czterech symptomów**.

Efekt domina, czyli szerzenie nienawiści

Strzelanina w Belgradzie i masakra w Mladenovac wywołały pewnego rodzaju efekt domina. Już następnego dnia policja interweniowała w związku z otrzymywanymi zgłoszeniami o możliwych próbach naśladownictwa napastników. Oto kilka przykładów:

1. 5 maja 2023 r. – 13-letni chłopiec z Kruševac opublikował na swoim koncie na Instagramie, że planuje „powtórzyć tę masakrę w piątek”. Chłopiec uczęszcza do szkoły podstawowej „Nada Popović” w Kruševac²⁵.

²⁴ K. Danielewicz, *Przeżyć szkołę*, Warszawa 2021, s. 6.

²⁵ *Učenik pretio: "Ja ću da ponovim ovaj masakr"*, „B92”, 7.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=07&nav_category=16&nav_id=2329659, 21.06.2023.

2. 6 maja 2023 r. – trzech nastolatków zostało aresztowanych przez policję w Nowym Sadzie. Zamieścili oni zdjęcia broni wraz z pogroźkami, twierdząc, że zamierzają ją zabrać do szkoły. Podczas przeszukania mieszkania jednego z nich policjanci znaleźli replikę karabinu automatycznego²⁶. Również 6 maja 2023 r. policja w Sremskiej Mitrovicy zatrzymała 22-latkę, który zamieścił w mediach społecznościowych informację, że kolejna strzelanina będzie w tej miejscowości. Podejznanego zatrzymano na 48 godzin, a prokuratura wniosła przeciwko niemu akt oskarżenia²⁷.
3. 10 maja 2023 r. – policja w Somborze zatrzymała 18-latkę, który opublikował post w mediach społecznościowych, informujący o planach zabrania karabinu automatycznego do szkoły. Chłopak również miał to potwierdzić ustnie²⁸.
4. 15 maja 2023 r. – policja w Nowym Sadzie zatrzymała 14-latkę, która groziła koleżankom z klasy i otwarcie gloryfikowała działania belgradzkiego strzelca w mediach społecznościowych. Podczas przeszukiwania jej pokoju policja znalazła nabój do karabinu. Dziewczynka została zatrzymana²⁹. Tego samego dnia w Zrenjanin doszło do ataku z użyciem noża. Około godziny 10.40 14-letnia uczennica dźgnęła nożem w plecy inną dziewczynkę. Poszkodowaną przewieziono do szpitala w stanie stabilnym. Po otrzymaniu pomocy w Centrum Alarmowym w Zrenjanin została zwolniona do domu. Wobec 14-latki prowadzone jest postępowanie karne z zarzutem usiłowania zabójstwa³⁰.

Następstwa dwóch ataków

W dniu pierwszego ataku (3 maja) prezydent Serbii Aleksandar Vučić zapowiedział wprowadzenie nowych przepisów dotyczących posiadania broni oraz obniżenie minimalnego

²⁶ *Hapšenje maloletnika u Novom Sadu: Objavili fotografije oružja koje su hteli da ponesu u školu*, „B92”, 6.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=06&nav_category=16&nav_id=2329138, 21.06.2023.

²⁷ *Pretnja pučnjavom u Sremskoj Mitrovici*, „B92”, 6.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=06&nav_category=16&nav_id=2329229, 18.06.2023.

²⁸ *Sombor: Uhapšen osamnaestogodišnji učenik zbog pretnji*, „RTV”, 10.05.2023, https://rtv.rs/sr_lat/vojvodina/backa/sombor-uhapsen-osamnaestogodisnji-ucenik-zbog-pretnji_1443532.html, 21.06.2023.

²⁹ *Uhapšena devojčica u Novom Sadu: Pretiła učenicima i veličala dečaka-ubicu*, „B92”, 15.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=15&nav_category=16&nav_id=2333946, 15.06.2023.

³⁰ *Devojčica nožem posekla drugaricu po leđima: Detalji napada u zrenjaninskoj osnovnoj školi*, „B92”, 15.05.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=05&dd=15&nav_category=16&nav_id=2333957, 11.06.2023.

wieku odpowiedzialności karnej z 14 do 12 lat³¹. Rząd przyjął program polityczny dotyczący tych kwestii już następnego dnia (4 maja). Nowe środki obejmowały m.in. wprowadzenie moratorium na wydawanie pozwoleń na broń, zwiększenie liczby kontroli lekarskich i psychologicznych dla posiadaczy broni oraz zatrudnienie 1200 policjantów do pracy w szkołach. 8 maja 2023 r. serbskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaproponowało miesięczną amnestię dla osób, które dobrowolnie złożyły nielegalną lub niezarejestrowaną broń oraz amunicję. Według informacji ministerstwa do 6 czerwca obywatele przekazali 57 651 sztuk broni palnej, 2 692 641 sztuk amunicji oraz 20 451 sztuk amunicji³².

Zauważalne napięcie i szerząca się agresja doprowadziły do zorganizowania licznych protestów. Zaangażowały się w to partie opozycyjne, takie jak Ujedinjeni, Partia Ludowa, Nie Pozwolimy Belgradowi Utonąć, Razem, Partia Demokratyczna i Dveri. Dzień po masakrze w Mladenovac demonstranci zebrali się przed siedzibą parlamentu, a następnie w ciszy przemaszerowali ulicami w pobliżu serbskich instytucji rządowych. Ich postulaty obejmowały żądanie rezygnacji Vulina, Gašicia, Ružicia oraz rady Organu Regulacyjnego ds. Mediów Elektronicznych. Domagali się również anulowania programów promujących przemoc oraz zamknięcie mediów i tabloidów, które rozpowszechniają fałszywe wiadomości i łamią zasady etyki dziennikarskiej³³.

1 czerwca 2023 r. do Serbii przybył zespół psychoterapeutów z Norwegii. Specjaliści zajmowali się traumą swoich obywateli po masakrze dokonanej przez Andersa Behringa Breivika w 2011 r. Po ataku powołali m.in. Centrum Urazowe, w którym zajmowali się udzielaniem pomocy wszystkim osobom bezpośrednio dotkniętym agresją oraz doświadczającym jej pośrednio³⁴.

³¹ *Predsednik Srbije predložio izmene zakona o oružju nakon pucnjave u školi*, „Radio Slobodna Evropa”, 3.05.2023, <https://www.slobodnaevropa.org/a/vucic-kzn-pucnjava-skola/32392784.html>, 10.06.2023.

³² *Gatling mitraljez, zolje, šmajseri, protivtenkovske rakete... I u MUP-u iznenađeni šta su sve građani predali od oružja: Rok produžen do 30. juna, posle toga PRETI ROBIJA*, „Blic”, 10.06.2023, <https://www.blic.rs/vesti/drustvo/akcija-prikupljanja-ilegalnog-oruzja-u-srbiji-rok-produzen-od-30-juna-preti-i-robiji/0qe9meh>, 19.06.2023.

³³ *Opozicija pozvala građane u šetnju protiv nasilja u ponedeljak*, „N1”, 5.05.2023, <https://n1info.rs/vesti/opozicija-pozvala-gradjane-u-setnju-protiv-nasilja/>, 19.05.2023.

³⁴ *Norveški stručnjaci stižu u Beograd: Imaju isti jezivi zadatak kao i pre 12 godina*, „B92”, 1.06.2023, https://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2023&mm=06&dd=01&nav_category=12&nav_id=2343506, 9.06.2023.